

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 4 §§ lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare ändras så att en definition på bedrivande av jordbruk och behövliga befogenheter att ändra dem samt beräkandet av jordbrukets andel av inkomsten i en förordning intas i lagen. För närvarande innehåller förordningen endast stadganden om hur inkomsten av jordbruk skall definieras. Definitionen på bedrivande av jordbruk skall till innehållet

motsvara det beslut som Europeiska gemenskapernas kommission givit om godkännande av Finlands stödprogram för förtidspensioner.

Proposition ansluter sig till budgetpropositionen för 1996 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/94) och förordningen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1583/94) trädde i kraft den 1 januari 1995, dvs. samtidigt som Finland blev medlem i Europeiska unionen. Genom lagstiftningen om avträdelsestöd genomfördes det förtidspensionssystem inom jordbruket som avses i rådets förordning om införande av en stödordning i gemenskapen för förtidspensionering från jordbruk (EEG) Nr 2079/92. Gemenskapen deltar i hög grad i kostnaderna för systemet. Om det nationella systemet motsvarar gemenskapens krav, står den för 50 % av kostnaderna som räknats ut på ett sätt som bestäms närmare i förordningen. Det här förutsätter ett av kommissionen godkänt mångårigt nationellt program för verkställighet av systemet för avträdelsestöd.

I rådets förordning förutsätts det bl.a. att den företagare som avstår från jordbruket skall ha bedrivit jordbruk som huvudsyssla de sista tio åren före avträdelsen. Den företagare som fortsätter med jordbruket skall å

sin sida förbinda sig att bedriva jordbruk så länge som stöd utbetalas, av den här tiden skall jordbruket under fem år bedrivas som huvudsyssla. I definitionen på bedrivande av jordbruk som huvudsyssla hänvisas till villkoren i artikel 5.1 a i rådets förordning om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet (EEG) Nr 2328/91.

I nämnda bestämmelse i förordningen föreskrivs de villkor som gäller inkomster och arbetstid. Medlemsländerna kan stadga om att villkoret för bedrivande av jordbruk som huvudsyssla uppfylls för inkomstens del om personen i fråga får minst hälften av sin totala inkomst av jord- och skogsbruk, turism, hantverk eller sådan statssubventionerad verksamhet på gårdsbruksenheten som avser att bevara jordbruksmiljön och om den inkomst som han får direkt av jordbruket utgör minst en fjärdedel av hans totala inkomst. Vidare krävs att jordbrukaren inte har använt över hälften av sin arbetstid till verksamhet utanför gårdsbruksenheten.

Stadganden som motsvarar ovan nämnda bestämmelser i rådets förordning ingår i 2 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföre-

tagare. Vid bedömningen av huruvida villkoren för bedrivande av jordbruk som huvudsyssla uppfylls, är det av väsentlig betydelse på vilket sätt inkomsten av jordbruk och använd arbetstid definieras. I 2 § förordningen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare ingår nu närmare stadganden om detta. I förordningens 3 § stadgas om att det för avträdarens vidkommande granskas huruvida villkoren för huvudsyssla när det gäller inkomsterna uppfylls när medeltalet för fem år beräknas.

Europeiska gemenskapernas kommission godkände Finlands stödprogram för förtidspensioner den 16 juni 1995. Ett villkor för att programmet skulle godkännas var att förordningens stadganden om bedrivande av jordbruk som huvudsyssla ändras. Villkoren för huvudsyssla skall också för avträdarens del uppfyllas årligen. Vidare förutsatte kommissionen att definitionen på jordbruk skall vara densamma i alla stödsystem i vilka det hänvisas till rådets förordning (EEG) nr 2328/91.

2. Föreslagna ändringar

Av det ovan anförda följer att förordningens stadganden om inkomster och arbetstid bör ändras. Justitiekanslern anser i det utlåtande som begärts av honom angående den föreslagna ändringen av förordningen att definitionen på jordbruk skall behållas som en sådan materiellrättslig norm om vilken det borde stadgas genom lag, eftersom den avgränsar lagens tillämpningsområde och den krets som är berättigad till den i lagen nämnda förmånen.

På grund av det ovan anförda föreslås att 2 § lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare ändras så att en definition på bedrivande av jordbruk fogas till lagen. Med bedrivande av jordbruk skall avses verksamhet som grundar sig på naturens fortgående avkastningsförmåga, med undantag av skogsbruk och havsfiske. Genom förordning skall dessutom närmare stadgas om vilken slags verksamhet som betraktas som bedrivande av jordbruk. Denna definition i förordningen skall motsvara det av Europeiska gemenskapernas kommission godkända stödprogrammet för förtidspensioner inom jordbruket och det till kommissionen sända officiella utkastet till statsrådsbeslut om investeringsstöd till gärsbruksenheter, som har sam-

band med lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/94). Enligt förslaget skall jordbruket inte särskiljas i egentligt jordbruk och specialjordbruk, utan till jordbruk skall förutom åkerbruk och boskapsskötsel räknas också växthusproduktion och trädgårdsodling. Dessutom skall såsom jordbruk betraktas verksamhet som också hittills har understötts med strukturpolitiska åtgärder inom gårdsbruk, såsom fiskodling, biodling, renhushållning och yrkesmässigt insjöfiske, yrkesmässig jakt, yrkesmässig bär- och svamplockning samt annan härmed jämförbar produktion. För det sistnämndas del skall i förordningen hänvisas till bilaga II till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, som innehåller en förteckning på produkter som skall anses vara jordbruksprodukter. Även om denna verksamhet betraktas som jordbruk, skall det likväl alltid förutsättas att avträdaren har brukat en gårdsbruksenhet som omfattat åker och varit i hans egen eller hans makas besittning, och permanent avstår från allt bedrivande av jordbruk då han erhåller avträdelsetöd.

Eftersom till 2 § lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare fogas en ny punkt 3, blir de nuvarande punkterna 3, 4 och 5 punkterna 4, 5 och 6. Dessutom föreslås att det till 2 och 4 punkten i den föreslagna 2 § skall intas ett bemyndigande om att det kan stadgas närmare om saken genom förordning. Avsikten är att genom förordning stadga om hur inkomsten av jordbruk och kompletterande verksamhet skall beräknas. Avsikten är också att stadga närmare om under vilka villkor kravet i fråga om arbetstid anses bli uppfyllt.

Ett villkor för avträdelsetöd är enligt 4 § lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare att avträdaren under tio år omedelbart före avträdelsetöden för egen eller gemensam räkning bedrivit jordbruk som huvudsyssla. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket genom förordning kan stadgas närmare om villkoret. Avsikten är att i förordningen inta ett undantagsstadgande som tillåter avvikelser från villkoren för huvudsyssla under högst två år på grund av eldsvåda, naturförhållanden, sjukdom eller någon annan motsvarande orsak. Samtidigt stryks förordningens bestämmelse om medelinkomster ur förordningen, eftersom man också för avträdarens del övergår till årsvis bedömning när det gäller inkomsterna.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Staten står för de kostnader som föranleds av avträdelsestödet för lantbruksföretagare. Europeiska unionen å sin sida betalar i allmänhet hälften av dessa totalkostnader. Eftersom Finlands program innehåller sådana fall av avträdelsestöd som till fullo finansieras med nationella medel, kommer gemenskapens finansieringsandel i Finland att uppgå till ca 40 % av totalkostnaderna.

En delfinansiering via gemenskapen förutsätter den föreslagna lagändringen jämte ändringar av förordningen. Även om begreppet jordbruk får en något vidare betydelse genom den föreslagna lagändringen har ändringen inte med beaktande av den nuvarande förordningen inte betraktat som en helhet någon betydelse med avseende på antalet stödberättigade. Däremot kommer ändringen i beräkandet av jordbrukets andel av inkomsten som närmare stadgas om i en förordning att förändra antalet stödberättigade, fastän i en ringa omfattning. Den föreslagna lagen och förordningen föreslås träda i kraft så att de tillämpas på fall där avträdelsen sker eller ett villkorligt beslut söks efter att lagen och förordningen har trätt i kraft. Sålunda avser ikraftträdelsestadgandet att trygga rätten till avträdelsestöd för de avträdare som har lämnat jordbruket eller sökt ett villkorligt beslut angående avträdelsestöd före ändringen av förordningen, och

som uppfyller de nuvarande villkoren för stöd, men inte de nya villkoren. Antalet personer som detta berör uppskattas i dag till 40 och dessa kostnader måste i sin helhet betalas med nationella medel. Detta medför för staten i medeltal kostnader på 2 milj. mk om året. Stödet utbetalas till de stödberättigade i snitt under 7 års tid. För att avträdelsestöd skall kunna beviljas och finansieras med nationella medel i dessa fall under ett övergångsskede krävs ett godkännande av gemenskapernas kommission.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1996 och avses ble behandlad i samband med den.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Förordningen om ikraftträdande kan ges efter att godkännande inkommit från gemenskapens enhet för statsstöd.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av 2 och 4 §§ lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/94)

2 § och

fogas till 4 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

I denna lag avses med

1) *lantbruksföretagare* en idkare av gårdsbruk som för egen eller gemensam räkning bedriver jordbruk och själv deltar i arbetet,

2) *gårdsbruksenhet* en sådan av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar, som innefattar åker, bestående enhet för bedrivande av gårdsbruk vilken förvaltas som en helhet, så som stadgas närmare genom förordning,

3) *bedrivande av jordbruk* verksamhet som grundar sig på naturens fortgående avkastningsförmåga, med undantag av skogsbruk och havsfiske, så som stadgas närmare genom förordning,

4) *bedrivande av jordbruk som huvudsyssla* lantbruksföretagarverksamhet där, så som stadgas närmare genom förordning, lantbruksföretagarens

a) totala inkomst åtminstone till en fjärdedel erhålls av jordbruk;

b) totala inkomst åtminstone till hälften erhålls av jord- och skogsbruk samt av kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten; och

c) totala arbetstid åtminstone till hälften åtgår till jord- och skogsbruket samt till kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten;

5) *pensionsanstalt* lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksjötetagare (467/69); och med

6) *kommunens landsbygdsnäringsmyndighet* organ, tjänsteinnehavare och förtroendevalda som avses i 3 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnärings i kommunerna (1558/91).

4 §

Genom förordning stadgas närmare om det villkor som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag tillämpas om avträdelsen sker eller, då stödet betalas med stöd av 21 §, ett villkorligt beslut enligt nämnda paragraf söks efter att denna lag har trätt i kraft.

Helsingfors den 22 september 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

L a g

om ändring av 2 och 4 §§ lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/94)
2 § och
fogas till 4 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

I denna lag avses med

- 1) *lantbruksföretagare* en idkare av gårdsbruk som för egen eller gemensam räkning bedriver jordbruk och själv deltar i arbetet;
- 2) *gårdsbruksenhet* en sådan av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar, som innefattar åker, bestående enhet för bedrivande av gårdsbruk vilken förvaltas som en helhet;

- 3) *bedrivande av jordbruk som huvudsyssla* lantbruksföretagarverksamhet där lantbruksföretagarens

- a) totala inkomst åtminstone till en fjärdedel erhålls av jordbruk;

- b) totala inkomst åtminstone till hälften erhålls av jord- och skogsbruk samt av kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten; och

- c) totala arbetstid åtminstone till hälften åtgår till jord- och skogsbruket samt till kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten;

- 4) *pensionsanstalt* lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69); och med

- 5) *kommunens landsbygdsnäringsmyndighet* organ, tjänsteinnehavare och förtroendevalda som avses i 3 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringar i kommunerna (1558/91).

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

- 1) *lantbruksföretagare* en idkare av gårdsbruk som för egen eller gemensam räkning bedriver jordbruk och själv deltar i arbetet;

- 2) *gårdsbruksenhet* en sådan av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar, som innefattar åker, bestående enhet för bedrivande av gårdsbruk vilken förvaltas som en helhet, så som stadgas närmare genom förordning;

- 3) *bedrivande av jordbruk verksamhet som grundar sig på naturens fortgående avkastningsförmåga, med undantag av skogsbruk och havsfiske, så som stadgas närmare genom förordning;*

- 4) *bedrivande av jordbruk som huvudsyssla* lantbruksföretagarverksamhet där, så som stadgas närmare genom förordning, lantbruksföretagarens

- a) totala inkomst åtminstone till en fjärdedel erhålls av jordbruk;

- b) totala inkomst åtminstone till hälften erhålls av jord- och skogsbruk samt av kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten; och

- c) totala arbetstid åtminstone till hälften åtgår till jord- och skogsbruket samt till kompletterande verksamhet som bedrivs på gårdsbruksenheten;

- 5) *pensionsanstalt* lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69); och med

- 6) *kommunens landsbygdsnäringsmyndighet* organ, tjänsteinnehavare och förtroendevalda som avses i 3 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringar i kommunerna (1558/91).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Genom förordning stadgas närmare om det villkor som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag tillämpas om avträdelsen sker eller, då stödet betalas med stöd av 21 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, ett villkorligt beslut enligt nämnda paragraf söks efter att denna lag har trätt i kraft.
